

Regionų komiteto nuomonė dėl Sanglaudos politikos ir miestų: miestų ir aglomeracijų indėlis skatinant regionų ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą

(2006/C 206/04)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į 2006 m. sausio 25 d. Europos Komisijos raštą pirmininkui Peter Straub, kuriame Komiteto prašoma pateikti nuomonę dėl *Sanglaudos politikos ir miestų: miestų ir aglomeracijų indėlis skatinant regionų ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą*;

atsižvelgdamas į 2005 m. lapkričio 10 d. pirmininko sprendimą pavesti Teritorinės sanglaudos politikos komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į Komisijos tarnybų darbo dokumentą dėl *Sanglaudos politikos ir miestų: miestų indėlis skatinant regionų ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą*;

atsižvelgdamas į nuomonę dėl *Pasiūlymo priimti Tarybos reglamentą, nustatantį bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo* (CdR 232/2004 fin) ⁽¹⁾ COM (2004) 492 final–2004/0163 (AVC);

atsižvelgdamas į nuomonę dėl *Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl Europos regioninės plėtros fondo (ERPF)* (COM(2004) 495 final, – 2004/0167 (COD), CdR 233/2004 fin) ⁽¹⁾;

atsižvelgdamas į nuomonę dėl *Komisijos komunikato dėl Sanglaudos politikos ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui skatinti: Bendrijos strateginės gairės 2007–2013 m.* (COM(2005) 299 final) (CdR 140/2005 fin);

atsižvelgdamas į 2005 m. gruodžio 6–7 d. Bristolyje vykusio neoficialaus ministrų susitikimo dėl tvarių bendruomenių išvadas;

atsižvelgdamas į Europos Parlamento pranešimą dėl *Miestų dimensijos plėtros kontekste* (2004/2258);

atsižvelgdamas į 2006 m. vasario 23 d. Teritorinės sanglaudos politikos komisijos priimtą nuomonės projektą (CdR 38/2006 rev. 1) (pranešėjas Vienos meras Michael Häupl (AT/ESP);

64-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. balandžio 26–27 d. (2006 m. balandžio 26 d. posėdis), priėmė šią nuomonę.

1. Regionų komiteto pozicija

Regionų komitetas

1.1 pirmiausia **primena**, kad 78 proc. Europos Sąjungos gyventojų gyvena miestuose, aglomeracijose arba miestų teritorijose. Daugiau nei 60 proc. gyventojų gyvena miestų teritorijose, kurių gyventojų skaičius viršija 50 000. Miestų teritorijoms būdingas tiek didelis potencialas, tiek sudėtingos problemos;

1.2 šiame kontekste **primena**, kad Trečiojoje ekonominės ir socialinės sanglaudos ataskaitoje: nauja partnerystė siekiant

sanglaudos, konvergencijos, konkurencingumo ir bendradarbiavimo ⁽²⁾ EK išsakė ketinimą teikti pirmenybę miestų klausimams juos įtraukiant į regionines programas;

1.3 **pabrėžia** ypatingą miestų aspekto svarbą visoms Bendrijos politikos sritims, ne tik ES sanglaudos politikai. Tik tada, kai miestų gyventojai pamatys ir pajus teigiamą jos poveikį, ES pavyks (susigražinti) įgyti politinį pripažinimą, kuris yra būtinas norint sėkmingai plėtoti mūsų bendrą projektą;

1.4 **pritaria** Europos Parlamento iniciatyvai, pradėtai pranešime *dėl miestų dimensijos plėtros kontekste* ⁽³⁾, stiprinti miestų aspektą visose Bendrijos ir valstybių narių politikos srityse, taip pat šiame pranešime išdėstytiems reikalavimams;

⁽²⁾ Trečioji ekonominės ir socialinės sanglaudos ataskaita: nauja partnerystė siekiant sanglaudos, konvergencijos, konkurencingumo ir bendradarbiavimo COM(2004) 107 final, 2004 02 18.

⁽³⁾ 2005 m. spalio 13 d. Europos Parlamento sprendimas dėl *Miestų dimensijos, atsižvelgiant į plėtrą*, P6_TA-PROV(2005)0387, pranešėjas Jean Marie Beaupuy, OL dar nepaskelbta.

⁽¹⁾ OL C231, 2005 09 20

1.5 **pabrėžia** miestų indėlio reikšmę įgyvendinant 2005 m. iš naujo suformuotą Lisabonos strategiją. Tačiau augimas nėra savitiksliis. Tai veikiau yra priemonė didinti užimtumą, socialinę sanglaudą ir ekologinį tvarumą. Padėdamas išsaugoti Europos socialinį modelį, jis užtikrina Europos piliečių gyvenimo kokybę. ES piliečiams užimtumas yra svarbiausias klausimas. Daugiausia dėmesio suteikdami ekonomikos augimui ir produktyvumo didinimui, neturėtume pamiršti ir kitų Lisabonos strategijos aspektų;

1.6 **atkreipia dėmesį į tai**, kad miestai visuomet buvo įvairių pasiekimų lopšys. Daugelis socialinių ir technologinių pokyčių prasidėjo miestuose. Su šiais miestams būdingais struktūriniais pokyčiais yra susijusios ir naujos galimybės, ir rizika – tiek pavienio piliečio, tiek ir visuomenės. Miestai išmoko įveikti šiuos struktūrinius pokyčius ir į juos reaguoti. Jie taip pat jau priprato kompensuoti rinkos veikimo sutrikimus, iš dalies nulemtus struktūrinių pokyčių. Kaip tik dėl to, kad siekiant Lisabonos tikslų daugelio sektorių struktūras būtina pritaikyti prie naujų sunkumų, miestams tenka svarbiausias vaidmuo;

1.7 **todėl išreiškia kritinį požiūrį**, kad plėtojant ir įgyvendinant Lisabonos strategiją daugelis Europos miestų nedalyvavo rengiant valstybių narių nacionalines reformų programas, nes buvo taikomas metodas „nuo bendro prie atskiro“. Kai kuriais atvejais miestai formaliai buvo įtraukti, tačiau realiai nedalyvavo. Šiuo klausimu atliktas tyrimas parodė, kad miestai įtraukiami tuomet, kai atitinkamoje valstybėje narėje yra atskira urbanistikos ministerija (pvz., Nyderlanduose) arba kai miestai kartu yra regionai (Berlynas, Hamburgas, Viena ir kt.). Neįtraukus miesto lygmens nevisiškai išnaudojamas miestų potencialas ir jų ypatingas gebėjimas viešojo ir privataus sektoriaus dalyvius bei socialinius partnerius sutelkti bendradarbiavimui. RK atlikto tyrimo *Lisabonos partnerystės ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui įgyvendinimas – regionų ir miestų indėlis* ⁽¹⁾ išvados taip pat panašios. Tyrimo duomenimis, tik 17 proc. miestų ir regionų yra patenkinti savo dalyvavimu rengiant nacionalines reformų programas;

1.8 **pažymi**, kad rengiant nacionalinių strategijų orientacinius metmenis pagal Struktūrinių fondų reglamento projekto 25 ir 26 straipsnius ⁽²⁾ vyravo tendencija labiau įtraukti miestus. Tačiau iki šiol nėra savaimė suprantamas dalykas, kad nacionalinių strategijų orientaciniuose metmenyse ir jų veiksmų programose būtų aiškiai atsižvelgiama į miestų aspektą;

⁽¹⁾ *Lisabonos partnerystės ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui įgyvendinimas – Regionų ir miestų indėlis. Tyrimas dėl regionų ir miestų dalyvavimo rengiant Lisabonos nacionalines reformų programas* DI CdR 45/2005.

⁽²⁾ Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, nustatantį bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo COM(2004) 492, 2004 7 14.

1.9 **išreiškia kritinį požiūrį**, kad šiuo metu pateiktame Sanglaudos strateginių gairių 2007–2013 m. projekte ⁽³⁾ beveik nekalbama apie sanglaudos politikos miestų aspektą. Miestų aspektas nagrinėjamas tik „teritorinių ypatumų“ dalyje. Konsultacijų dėl Sanglaudos strateginių gairių 2007–2013 m. rezultatai taip pat akivaizdžiai parodė šį trūkumą. Ne kartą buvo raginta labiau pabrėžti svarbų miestų vaidmenį skatinant ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą. Gairėse taip pat turėtų būti oficialiai pripažintas ypač svarbus miestų vaidmuo. ES neparengus teisės aktų, numatančių privalomą miestų dalyvavimą, kyla pavojus, jog 2007–2013 m. laikotarpiu sanglaudos politikos miestų aspektas ne stiprės, o silpnės;

1.10 **todėl pritaria** iniciatyvai, pradėtai Europos Komisijai pateikus darbo dokumentą dėl *Sanglaudos politikos ir miestų – miestų indėlis siekiant regionų ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo* ⁽⁴⁾, atsižvelgti į kritines pastabas ir vis dėlto stiprinti būsimos sanglaudos politikos miestų aspektą. Dokumentas puikiai iliustruoja ypatingą miestų svarbą tolesniam Europos, valstybių narių ir regionų vystymuisi. Jame aiškiai parodytas itin reikšmingas miestų indėlis siekiant ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo, socialinės sanglaudos ir darnaus vystymosi;

1.11 **ypač vertina** tai, kad EK dokumente išsamiai nagrinėjamas miestų aspektas. Šis holistinis požiūris yra stiprioji dokumento pusė, todėl jį būtina išlaikyti. Į šio klausimo sudėtingumą, kurį patvirtina konkretūs pavyzdžiai ir duomenys, galima atsižvelgti tik taikant visas politikos sritis integruojantį metodą. Miestų aspekto negalima apriboti vien tik sanglaudos politika, į jį reikia aiškiai atsižvelgti visose Bendrijos politikos srityse;

1.12 **ypač pabrėžia**, kad dokumente miestų indėlis suskirstomas į 50 konkrečių veiksmų gairių. Nuo šiol miestai, numatydami konkrečias priemones, šiomis gairėmis galės naudotis kaip veiksmų vadovais;

1.13 **pritaria** EK pradėtoms konsultacijoms dėl darbo dokumento ir EK ketinimui svarbiausius šio proceso rezultatus įtraukti į galutinę Sanglaudos strateginių gairių redakciją ir pataisytą darbo dokumentą paskelbti kaip komunikatą;

⁽³⁾ Komisijos komunikatas dėl *Sanglaudos politikos ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui skatinti: Bendrijos strateginės gairės 2007–2013 m.* COM(2005) 299, 2005 7 5.

⁽⁴⁾ Komisijos tarnybų darbo dokumentas dėl *Sanglaudos politikos ir miestų – miestų indėlis siekiant regionų ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo*, 2005 m. lapkričio 23 d., galima rasti internete http://europa.eu.int/comm/regional_policy/consultation/urban/index_en.htm

1.14 **padeda** toliau stiprinti miestų aspektą organizuojamas 2006 m. balandžio 26 d. kartu su EK ir Europos Parlamento regioninės plėtros komitetu miestų forumą;

1.15 **pritaria** pasiūlymui priimti Tarybos reglamentą dėl sanglaudos fondo įsteigimo, numatančiam galimybę šio fondo lėšomis plėtoti ekologišką miesto transportą.

2. Regionų komiteto pasiūlymai dėl Europos Komisijos darbo dokumento dėl Sanglaudos politikos ir miestų: miestų indėlis skatinant regionų ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą

Regionų komitetas

2.1 **džiaugiasi**, kad EK tiksliai ir išsamiai nagrinėja tokias temas: tvarus miestų vystymasis Europos regioninės politikos požiūriu, miestų vaidmuo (kodėl miestai yra svarbūs, patrauklūs miestai, parama naujovėms, verslo iniciatyvos ir žiniomis grindžiama ekonomika, daugiau ir geresnių darbo vietų, miestų skirtumai, valdymas ir miestų atnaujinimo finansavimas);

2.2 **pritaria tam**, kad veiksmų gairėse valstybės narės raginamos remti miestų priemones;

2.3 **ragina** nustatyti ketvirtąjį Bendrijos strateginių gairių prioritetą, t. y. prioritetą miestams ir miestų teritorijoms siekiant kurti saugias, darnias ir tvarias (ekonominė, socialinė, aplinkos apsaugos ir komercinė prasme) bendruomenes, gyvenančias net ir apleistose miestų teritorijose;

2.4 **atkreipia dėmesį** į skirtingą miestų padėtį atsižvelgiant į jų dydį, geografinę padėtį, (pvz., atokios vietos), kompetencijų pasiskirstymą atitinkamoje valstybėje ir į aplinkybę, ar tai naujųjų ar senųjų valstybių narių miestai. Be to, **siūlo** atkreipti dėmesį į tokių svarbų kriterijų, kaip pavienių šalių miestų skirtumai, nulemti tos valstybės urbanizacijos bei ekonomikos lygiu;

2.5 **sutinka** su EK požiūriu, kad bendras miestų kompetencijos imtis veiksmų stiprinimas yra sėkmingo jų vystymosi prielaida ir svarbus indėlis į regionų plėtrą. Miestams reikia sistemų ir priemonių, leidžiančių jiems reaguoti į ekonominius ir socialinius pokyčius, taip pat pakankamo finansavimo, kuris galėtų būti suteiktas visuotinių dotacijų forma ir perduodant įgaliojimus vykdyti atitinkamas valdymo funkcijas, kaip ir numatyta naujajame ERPF reglamente (36, 41 ir 42 straipsniuose);

2.6 **pabrėžia**, kad siekiant įgyvendinti Lisabonos strategiją ir užtikrinti didelį ekonomikos ir gamybos augimą, svarbu pri-

pažinti miestų ir miestų teritorijų indėlį, kadangi juose gyvena dauguma gyventojų, čia yra pagrindinės aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų institucijos ir visos galimybės išradimus pritaikyti pramonėje. Todėl Regionų komitetas **ragina** remti sanglaudos politikos, kuri pripažįsta miestų, kaip naujovių ir žinių ekonomikos variklio, potencialą, miestų aspektą;

2.7 atsižvelgdamas visų pirma į bendrąsias sąlygas verslo aplinkai ir naujovėms gerinti **atkreipia dėmesį** į tai, kad miestai tik tada galės atlikti šias svarbias valdymo funkcijas, kai jiems bus suteikti būtini finansiniai išteklių. Tai, žinoma, taikytina visoms išvardytoms veiksmų sritims;

2.8 **pabrėžia** koordinuoto ir į „funkcionalių regionų“ realijas atsižvelgiančio metodo reikšmę, pateiktomis veiksmų gairėmis siekiant ilgalaikio pagerėjimo. Tik tada, kai partneriai bendradarbiauja peržengdami administracines ribas, atsiranda sprendimų ir potencialo panaudojimo galimybių. ES politikos sritys specialiomis paskatomis turėtų remti šį praktikoje ne visuomet lengvą bendradarbiavimą, pavyzdžiui, remti strateginio vystymo projektus, apimančius didelę teritoriją. Labai svarbu kurti naujus didmiesčių ir miestų teritorijų tinklus ir stiprinti esamus. Ypač reikia paminėti dabartiniu planavimo laikotarpiu Interreg III iniciatyva išvystytą bendradarbiavimą, kuris bus įgyvendintas 2007–2013 metų laikotarpiu siekiant „Europos teritorinio bendradarbiavimo“ tikslo;

2.9 **pabrėžia** svarbų miestų vaidmenį kovojant su klimato kaita, kadangi juose yra daug gyventojų ir didelių galimybių imtis reikšmingus pokyčius lemiančių priemonių, pavyzdžiui, viešojo transporto paslaugų ir energetikos naujovių diegimo pastatuose srityje; todėl siūlo į struktūrinių fondų programas įtraukti aplinkosaugos kriterijų;

2.10 **pabrėžia** apleistų pramoninių zonų ir visuomeninių teritorijų pertvarkymo ir miestų statybos vystymo, kaip indėlio į išaugusių miestų atnaujinimą ir teritorijų užstatymo mažinimą, svarbą. Šiems tikslams pasiekti miestams reikalinga parama nacionaliniu ir Europos lygiu. Todėl savo specifinėms problemoms spręsti didmiesčių teritorijoms ir aglomeracijoms būtina finansinė Bendrijos parama, teikiama kuriant *ad hoc* miestų teritorijų atgaivinimo programas ir plėtojant URBAN programos atliktą darbą tęsiančią iniciatyvą;

2.11 **supranta** įvairovės politikos, apimančios visas viešojo administravimo sritis, svarbą. Tai yra būtina sąlyga siekiant panaudoti visą specifinį migracijos patirties turinčių asmenų potencialą, kuris šiuo metu dar dažnai yra nepanaudojamas;

2.12 **ypač atkreipia dėmesį** į visuotinės svarbos paslaugų reikšmę miestų sistemų efektyvumui ir miestų patrauklumui. Laikantis subsidiarumo principo, pirmiausia reikia atkreipti dėmesį į regionų ir vietos valdžios institucijų teisę laisvai rinktis visuotinės (ekonominės) svarbos paslaugų teikimo formą; **ragina** Europos teisinėje sistemoje ir toliau išsaugoti galimybę plėtoti savo gamybą arba duoti tiesioginius užsakyamus vietas įmonėms. Miestams ir regionams būtini lankstesni viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos teikimo teisės aktai;

2.13 **rekomenduoja** visose veiksmų srityse atsižvelgti į moterų, jaunimo, vyresnių asmenų poreikius ir ypač ypatingų poreikių turinčius asmenis;

2.14 **mano**, kad miestuose turi būti aktyviau formuojama „moteriai palanki“ aplinka, pavyzdžiui, remiamos moterys verslininkės, imamos priemonių mokyti ir skatinti moteris, užimančias vadovaujančias pareigas įmonėse ar viešosiose įstaigose, užtikrinant tinkamas kaimynystės ir socialines paslaugas;

2.15 **siūlo** dokumentą papildyti atskira dalimi, skirta sveikatos klausimams. Šis klausimas aptariamas nagrinėjant tris pagrindines temas: pasiekiamumas ir judumas, galimybė naudotis paslaugomis ir kreiptis į įstaigas, natūrali ir fizinė aplinka. Tačiau į šį klausimą dėl jo svarbos turėtų būti atsižvelgiama ir atskirose veiksmų gairėse;

2.16 **pabrėžia** ypatingą plačiai paplitusių ir nebrangių vaikų priežiūros įstaigų, kurių darbo valandos atitinka poreikius, paslaugų reikšmę. Tokia pasiūla leidžia vaikus auginti asmenims dirbti, sukuria svarbų tolesnio vaikų ugdymo pagrindą, labai padeda integruotis skirtingų kultūrų ir ypatingų poreikių turintiems vaikams;

2.17 **išreiškia kritinį požiūrį** į tai, kad veiksmų gairėse dėl MVĮ ir mikroįmonių priemonių, supaprastintos galimybės gauti finansavimą prisiimant riziką yra labai apribojamos ir įmanomos tik taikant griežtus kriterijus; taip pat **pabrėžia** būtinybę padidinti finansinę paramą mikroįmonėms;

2.18 **atkreipia dėmesį į tai**, kad švietimą, švietimo politiką apskritai – įskaitant visą gyvenimą trunkantį mokymąsi – reikia vertinti ne tik atsižvelgiant į jo poveikį ekonomikos augimui ir užimtumui, bet ir solidarios bendruomenės, kuriai pirmiausia svarbus visų žmonių dalyvavimas bendruose visuomeniniuose, o ne tik ekonominiuose procesuose, požiūriu;

2.19 **supranta**, kad didėjant pagyvenusių asmenų skaičiumi tokios sritys kaip slauga ir priežiūra ir *socialinės paslaugos* taps

dar svarbesnės. Dėl šių amžiaus piramidės pokyčių miestai ateityje susidurs su dideliais sunkumais. Tačiau tai kartu yra ir ekonomikos augimo ir užimtumo galimybės, pvz., su slauga susijusių profesijų srityje;

2.20 **pabrėžia**, kad didelis imigrantų skaičius Europos didmiesčių teritorijose ir aglomeracijose kelia joms didelių sunkumų, bet kartu yra ir nauja rinkos niša, kurioje šios teritorijos turėtų ieškoti naujų augimo galimybių. Įvairios viešosios administracijos institucijos turėtų skatinti pasinaudoti šiomis galimybėmis;

2.21 **pabrėžia**, kad socialinė ekonomika, lemianti darbo rinkos augimą, greta pirmojo (privataus) sektoriaus ir antrojo (valstybinio) sektoriaus tampa vis svarbesnė visų pirma miestams; **ragina** veiksmų gairėse aiškiai atsižvelgti į būtinybę skatinti socialinės ekonomikos („trečiojo sektoriaus“) įmonių galimybes dalyvauti rinkoje, pvz., norint gauti kreditą ar valstybės garantiją;

2.22 **ypač pabrėžia**, kad siekiant tolesnio ES vystymosi labai svarbu nuolat kurti darbo vietas ir kovoti su nedarbu. Tik pasiekus šioje srityje apčiuopiamų rezultatų, ES pavyks pelnyti (susigrąžinti) gyventojų pripažinimą. Miestai yra struktūrinių pokyčių centrai, todėl visų pirma jie susiduria su nedarbo problemomis;

2.23 **ragina** valstybių narių darbo rinkos politikoje labiau atsižvelgti į miestų regionų poreikius ir kartu su funkcionaliais miestų darbo rinkos regionais kurti tam pritaikytas koncepcijas. Tuo tikslu būtų galima remtis nacionalinės, regionų ir vietos darbo rinkos politikos suderinimo paktais, susitarimais ir konvencijomis pvz., teritoriniais užimtumo paktais. Sudarant juos miestų lygiu bus glaudžiau susiejama ekonominė, regionų ir darbo rinkos politika. Juos reikėtų toliau plėtoti ir remti ES lėšomis;

2.24 **pritaria** Europos Komisijos nuomonei, kad nemažas miestuose gyvenančių užsieniečių skaičius teikia didelių galimybių miestams, kurie, norėdami būti konkurencingi, turi pritraukti ir remti asmenis bei migrantus, turinčius įvairių kvalifikacijų, kurias galima panaudoti esant darbo jėgos trūkumui; todėl **pritaria** rekomendacijai, kurią Europos Komisija pateikė savo paskutiniajame pranešime dėl pereinamojo laikotarpio priemonių, skirtų asmenų judėjimo laisvei, taikymo, t.y. kurioje valstybėms narėms rekomenduojama iš esmės apsvarstyti tokių apribojimų reikalingumą, atsižvelgiant į padėtį šalies darbo rinkoje ir šiame pranešime pateiktus faktus;

2.25 **išreiškia kritinį požiūrį** į tai, kad labai svarbi sukurtų darbo vietų kokybė. Užimtumas juk išaugo daugiausia dėl to, kad padaugėjo darbo vietų dirbant ne visą darbo dieną ir atsirado naujų darbo formų. Tam tikruose sektoriuose blogėja siūlomų darbo vietų kokybė ir (arba) siūlomos darbo sąlygos, neatitinkančios teisinių kriterijų. Šie užimtumo būdai, dažnai neužtikrinantys finansinio stabilumo, lemia naujas socialines problemas. Privatus sektorius ir įmonės raginamos kurti darbo vietas, kurios užtikrintų ilgalaikį užimtumą. Darbo rinkos lankstumo didinimas darbo saugos ir socialinės apsaugos kaina nėra ilgalaikis sprendimas ir todėl įvairios viešosios administracijos institucijos turi užtikrinti, kad to neįvyktų;

2.26 **pabrėžia**, kad siekiant gyvenimo kokybės mieste ypač svarbu užkirsti kelią socialinei atskirčiai ir dėl jos kylančioms problemoms – pradedant getų atsiradimu ir baigiant nusikaltamumu. Viešoji administracija turi skirti ypatingą dėmesį toms gyventojų grupėms, kurios susiduria su didžiausia socialinės atskirties rizika. Atsižvelgiant į tai, ypač reikėtų paminėti imigrantus;

2.27 **pabrėžia**, kad įtraukus Bendrijos iniciatyvas, pvz., Urban ir Equal, į nacionalines ir regionų veiksmų programas neturi sumažėti ES programų ir iniciatyvų naujovių potencialas. Priešingai, įgyvendinant naujosios sanglaudos politiką reikia skatinti miestų iniciatyvų naujoviškumą, idėjų tinklų ir jų praktinio taikymo sklaidą;

2.28 Todėl **prašo** Komisijos užtikrinti, kad miestų politikos iniciatyvas, atsižvelgiant į tai, kad jos laikomos ES gairėmis ir turint omenyje jų pavyzdinį pobūdį ir sklaidumą (būtina jas išlaikyti ir kitu programų planavimo laikotarpiu), būtų galima palyginti tarpusavyje ir priemonių veiksmingumą įvertinti kokybės ir kiekybės požiūriu.

3. Regionų komiteto rekomendacijos

Regionų komitetas

3.1 **ragina** Europos Komisiją visose Bendrijos politikos srityse atsižvelgti į miestų aspektą. Tam reikalingas metodas konkrečioms miestų problemoms nustatyti, analizuoti, į jas atsižvelgti ir įvertinti Bendrijos politikos sričių poveikį miestams. Siekiant tai užtikrinti, miestų ekspertai turėtų dalyvauti visuose politikos ir programų vystymo, įgyvendinimo ir įvertinimo etapuose;

3.2 **nurodo**, kad būtinas geresnis miestų aspekto koordinavimas tarp visų Europos Komisijos tarnybų, ypač tarp Regioni-

nės politikos, Aplinkos, Transporto, Užimtumo bei Sveikatos ir vartotojų apsaugos generalinių direktoratų. Visose ES programose reikia skirti daugiau dėmesio miestų aspektui tiek finansiniu, tiek teritoriniu požiūriu;

3.3 **pabrėžia** būtinybę labiau suderinti Europos Komisijos, Europos Parlamento ir Tarybos požiūrius, kad būtų galima sukurti aiškesnį miestams skirtų ES priemonių planą;

3.4 **rekomenduoja** Europos Komisijai sustiprinti darbo grupę, sudarytą iš kelių tarnybų atstovų (angl. *interservice working group*), įtraukiant miestų ekspertus ir sukurti kelias tarnybas apimančią darbo grupę (angl. *task force*), panašią į Europos Parlamento keletą frakcijų apimančią darbo grupę *Urban-logement*. Taip pat rekomenduoja sukurti forumus, kuriuose vyktų nuolatinis miestų dialogas ir aptariamai su jais susijusių ES politikos sričių klausimai; tokie forumai jau rengiami aplinkos srityje;

3.5 **ragina** Europos Komisiją ir valstybes nares socialinio ir pilietinio dialogo pavyzdžiu pradėti *teritorinį dialogą*, kurio metu įvairios regionų ir miestų institucijos, jų nacionalinės bei Europos asociacijos galėtų išreikšti savo nuomonę rengiant, nagrinėjant ir priimant sprendimus dėl politikos sričių ir priemonių, susijusių su miestais bei regionais, taip pat dalyvauti kuriant tokias priemones. Dialogas, kurį 2003 m. su vietos ir regionų valdžios institucijų asociacijomis⁽¹⁾ pradėjo Europos Komisija, dalyvaujant Regionų komitetui, yra tik pirmas žingsnis šia linkme;

3.6 **pritaria** tam, kad prieš kiekvieną pavasario Europos Vadovų Tarybos susitikimą būtų rengiamas Tarybos ir valstybių narių aukšto lygio susitikimas. Šiame susitikime greta *teritorinio dialogo* dalyvių visų pirma turėtų dalyvauti Europos Komisija, Europos Parlamentas, Regionų komitetas ir miestų tinklai. Taip pat **ragina** kiekvienais metais rengti už miestų politiką atsakingų valstybių narių ministrų posėdžius, kurie vyktų po miestų tinklų ir nacionalinių ir Europos savivaldybių asociacijų atstovų bei Europos regionų ir savivaldybių tarybos susitikimų. Europos Komisijos kelių tarnybų darbo grupė šiuose posėdžiuose turėtų nuolat informuoti apie savo darbo eigą;

3.7 **ragina** valstybių narių vyriausybes nacionalinės politikos srityse labiau atsižvelgti į miestų aspektą. Ypač reikėtų užtikrinti, kad miestams būtų skirta lėšų, reikalingų atlikti jiems tenkančias užduotis. Taip pat reikia gilinti dialogą su miestų valdžios institucijomis ir jų asociacijomis, šis dialogas turėtų vykti oficialių konsultacijų būdu;

⁽¹⁾ Europos Komisijos komunikatas dėl *Dialogo su valdžios institucijų asociacijomis dėl Europos Sąjungos politikos formavimo* COM(2003) 811, 2003 12 19.

3.8 **atkreipia dėmesį** į mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros reikšmę siekiant Lisabonos tikslų; todėl **ragina**, jog svarbus miestų vaidmuo mokslinių tyrimų srityje miestų integravimo (angl. *urban mainstreaming*) forma atspindėtų Europos 7-ojoje bendrojoje mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstravimo veiklos programoje. Iki šiol į miestų aspektą buvo aiškiai atsižvelgta tik aplinkos ir transporto srityje. Tačiau į miestų mokslinių tyrimų aspektus turi būti atsižvelgiama visose srityse ir konkrečiose programose. Svarbu tinkamomis priemonėmis labiau remti miestų ir jų aukštųjų mokyklų bei mokslinių tyrimų institucijų susiejimą. Tai užtikrins pagrindą tarpusavio sąveikai, padedančiai vystyti miestus, ir padės visuomenei geriau suprasti mokslinių tyrimų reikšmę. Tokia priemonė galėtų būti, pvz., konkursas dėl „Europos mokslo miesto“ vardo;

3.9 7-oji bendroji mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstravimo veiklos programa turėtų stiprinti miestų vaidmenį keičiantis informacija ir žiniomis, užtikrinti, kad išteklių paskirstymas ir naujovių diegimo politika atitiktų visos visuomenės ir atskirų piliečių poreikius, taip pat remti daugiašalius miestų plėtros mokslinius tyrimus;

3.10 **pabrėžia** subsidiarumo svarbą ir subnacionalinio lygmens, dalyvaujančio formuojant ir įgyvendinant sanglaudos politiką, reikšmę. Struktūrinių fondų valdymo decentralizavimas neturi lemti sanglaudos politikos centralizavimo valstybių narių lygiu;

3.11 **prašo** Europos Komisijos atsižvelgti į proporcingumo principą, taikant miestų parengtoms priemonėms įgyvendinimo ir priežiūros nuostatas;

3.12 **pageidauja**, kad vietos valdžios institucijos aktyviau ir skaidriau dalyvautų rengiant, kuriant ir įgyvendinant nacionalines reformų programas, ir kad valstybės narės į savo metines ataskaitas Europos Komisijai įtrauktų atskirą skyrių, kuriame būtų išdėstytos šių programų įgyvendinimui vietos lygiu taikytos priemonės;

3.13 **džiaugiasi**, kad į miestų aspektą atsižvelgta EK pasiūlymuose dėl reglamentų dėl struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo 2007–2013 m. laikotarpiu;

3.14 **ragina** labiau atsižvelgti į miestų aspektą Strateginėse sanglaudos politikos gairėse 2007–2013 m. Realų miestų aspekto integravimą turi užtikrinti Europos Komisija, pvz., miestų aspektą aiškiai numatydamą valstybių narių įgyvendinimo ataskaitose ir Europos Komisijos metinėje ataskaitoje, kaip apibrėžta reglamento, nustatančio struktūrinių fondų bendrąsias nuostatas, projekto ⁽¹⁾ 27 ir 28 straipsniuose;

3.15 **pabrėžia**, kad toliaregiškos ir strateginės miesto valdžios iniciatyvos, įgyvendinamos dažniausiai teikiant pasiūlymus kurti alternatyvias darbo vietas vadinamuosiuose naujuose darbo vietų sektoriuose, atlieka pagrindinį vaidmenį sprendžiant nedarbo problemas. Todėl **rekomenduoja** ne tik atsižvelgti į miestų aspektą kuriant ir įgyvendinant užimtumo programas, bet ir suteikti miestams atitinkamus įgaliojimus, valdymo priemones bei skirti biudžeto lėšų;

3.16 **pritaria** bendroms Europos Komisijos ir EIP grupės JEREMIE, JASPERS ir JESSICA iniciatyvoms. Visais valstybiniais lygmenimis turi būti sudarytos vienodos galimybės pasinaudoti šiomis finansavimo sistemomis, nes tai yra jų sėkmės garantas;

3.17 **rekomenduoja** rengti, nuolat atnaujinti ir platinti duomenis ir analizes, kurios atspindi sudėtingą miestų tikrovę, nes tai leistų geriau įvertinti miestų padėtį. Ypač remia ESPON ir MIESTŲ AUDITAS iniciatyvas;

3.18 **remia** tolesnį miestų tinklų, skirtų keistis geriausia patirtimi, vystymą. Turėtų būti plėtojami esami tinklai, pvz., URBACT kartu su bandomuoju projektu *Europos miestų išteklių centrų tinklas* (angl. *European Urban Knowledge Network*), svarbiausi regioninio miestų bendradarbiavimo aspektai, EUROCITIES ir kt. Taip pat reikia atsižvelgti į nacionalinių ir Europos asociacijų, atstovaujančių miestų interesams, iniciatyvas;

3.19 **siūlo** Europos Komisijai paraginti valstybes nares, kurios naudojami šia parama, didelę Sanglaudos fondo lėšų dalį skirti darniojo miesto transporto projektams finansuoti.

2006 m. balandžio 26 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Michel DELEBARRE

⁽¹⁾ Pasiūlymas priimti Tarybos reglamentą, nustatantį bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo (CdR 232/2004 fin1) COM(2004) 492 final–2004/0163 (AVC), 2004 m. liepos 14 d..